

AGATHA CHRISTIE

Φόνος στο πρεσβυτέριο

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE MURDER AT THE VICARAGE
Από τις Εκδόσεις HarperCollinsPublishers, Λονδίνο 2016

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Φόνος στο πρεσβυτέριο**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Agatha Christie

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρύσα Μπανιά

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα

ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

© Agatha Christie Limited, 1930. All rights reserved.

The AC Monogram Logo is a trade mark, and AGATHA CHRISTIE, MISS MARPLE and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

© Εξωφύλλου: HarperCollinsPublishers Ltd.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Λυχνάρι, με τον τίτλο «Ο παραβάτης της 7ης εντολής»

Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Δεκέμβριος 2018, 5.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2819-2

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2820-8

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Tηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

AGATHA CHRISTIE

Φόνος στο πρεσβυτέριο

Μετάφραση: Χρύσα Μπανιά

Πρόλογος: Χίλντα Παπαδημητρίου

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΓΚΑΘΑ ΚΡΙΣΤΙ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς

Πέντε μικρά γουρουνάκια

Φόνοι με αλφαβητική σειρά

Έγκλημα στο Οριάν Εξηρές

Ο Πουαρό ερευνά

Φόνος στο πρεσβυτέριο

Το πτώμα στη βιβλιοθήκη

Και δεν έμεινε κανένας

Δέκα ύποπτοι για φόνο

Μια αυτοβιογραφία

Στη Ρόζαλιντ

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση

Μια επανεκτίμηση της μισ Μαργλ

Στην Αγγλία δεν υπάρχει περίπτωση να βρεις καλύτερη ντετέκτιβ από μια γεροντοκόρη απροσδιόριστης ηλικίας με πολύ ελεύθερο χρόνο.

— *αιδεσιμότητας Λέοναρντ Κλέμεντ,*
Φόνος στο πρεσβυτήριο

Η μισ Μαργλ έκανε το ντεμπούτο της το 1930 στο μυθιστόρημα Φόνος στο πρεσβυτήριο, αν και είχε προηγηθεί μια μικρή εμφάνισή της στο διήγημα The Tuesday Night Club (1927). Οι βιογράφοι της dame Άγκαθα Κρίστι γράφουν ότι, όταν η συγγραφέας άρχισε να βαριέται τον εκκεντρικό Ηρακλή Πουαρό, επινόησε την οξυδερκή αδιάκριτη γεροντοκόρη, η οποία σκόνταφτε διαρκώς πάνω σ' ένα πτώμα και περίμενε μονίμως το χειρότερο από τους ανθρώπους. Η συγγραφέας ανέφερε ότι ως πρώτη ύλη για τη δημιουργία της μισ Μαργλ χρησιμοποίησε τον χαρακτήρα και τις συνήθειες των δύο γιαγιάδων της: της θείτσας-γιαγιάκας* και της γιαγιάς Μπι.

Η μισ Μαργλ μπορεί να είναι η πιο διάσημη γεροντοκόρη-ντετέ-

---

* Λεπτομέρειες για τη θείτσα-γιαγιάκα υπάρχουν στην *Αυτοβιογραφία* της Άγκαθα Κρίστι.

κτιβ της αστυνομικής λογοτεχνίας, αλλά δεν ήταν η πρώτη ούτε η μοναδική. Ήδη από τα μέσα του 19ου αιώνα, την περίοδο κατά την οποία άρχισε να εξελίσσεται το αστυνομικό μυθιστόρημα ως ξεχωριστό *genre*, αρκετοί συγγραφείς και των δύο φύλων επέλεγαν ως κεντρικό χαρακτήρα των βιβλίων τους μια επαγγελματία ή ερασιτέχνη ντετέκτιβ γένους θηλυκού. Οι θηλυκές ντετέκτιβ, είτε από ανάγκη επιβίωσης είτε για να βοηθήσουν κάποιο συγγενικό πρόσωπο αδικώς κατηγορούμενο για έγκλημα, παρατούσαν τις «γυναικείες» ασχολίες τους για να καταδιώξουν κλέφτες και δολοφόνους. Ένα σημαντικό ποσοστό εξ αυτών ήταν γεροντοκόρες, με πρώτη διδάσασα την *μικς* Αμέλια Μπάτεργουορθ της Άννα Κάθριν Γκριν*.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να κάνουμε μια μικρή παρένθεση με θέμα την προέλευση της λέξης *spinster*, που σημαίνει γεροντοκόρη στα αγγλικά. Η λέξη δημιουργήθηκε στα τέλη του Μεσαίωνα και προσδιόριζε τις γυναίκες που ασχολούνταν με την υφαντική (*spin* = υφαίνω) για να βγάλουν το ψωμί τους. Έχοντας αυτή την ετυμολογία κατά νου, η γεροντοκόρη-ντετέκτιβ αποκτάει ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον: είναι μια γυναίκα που «γνέθει και κλώθει» τα στοιχεία ενός εγκλήματος, υφαίνοντας απ' αυτά ένα νόημα, μια ολοκληρωμένη ιστορία, λογική και συνεκτική, την οποία αν ξηλώσει ο αναγνώστης, θα βρει όλα τα επιμέρους ασημαντα εκ πρώτης όψεως στοιχεία και αν θέλει, στη συνέχεια, θα μπορέσει να τα υφάνει ξανά δημιουργώντας έναν αρραγή ιστό.

Το αποκορύφωμα της δόξας των ηλικιωμένων θηλυκών ντετέκτιβ ήταν ο Μεσοπόλεμος, για πολλούς λόγους. Είχε προηγηθεί ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και η μαζική στράτευση των ανδρών έδωσε την ευκαιρία σε εκατοντάδες χιλιάδες γυναίκες να «επαν-

---

* Η Anna Katherine Green θεωρείται η πρώτη Αμερικανίδα συγγραφέας που εξέδωσε αστυνομικό μυθιστόρημα, το *The Leavenworth Case*, το 1878, στο οποίο βασικός πρωταγωνιστής ήταν ο επιθεωρητής Εμπενιζερ Γκράις, αλλά χρησιμοποιούσε τις πληροφορίες που του έδινε η ευφυής και αδιάκριτη γεροντοκόρη Αμέλια Μπάτεργουορθ.

δρώσουν» εργοστάσια και καίριους τομείς, όπως οι συγκοινωνίες. Μετά το τέλος του πολέμου, οι γυναίκες αυτές εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις δουλειές τους για να παραχωρήσουν τις θέσεις εργασίας στους βετεράνους. Ο μοναδικός ρόλος που τους επέτρεπε ξανά η κοινωνία ήταν να βρουν έναν σύζυγο και να φτιάξουν οικογένεια. Ωστόσο, για 2.000.000 Αγγλίδες αυτό ήταν αδύνατον μετά την εκατόμβη του Μεγάλου Πολέμου. Οι μεσόκοπες ή ηλικιωμένες ανύπανδρες γυναίκες βγήκαν από τα σπίτια τους αναγκασμένες να διαχειριστούν τη ζωή τους, γεγονός που τις έκανε οικείες και αναγνωρίσιμες φιγούρες στους αναγνώστες της εποχής.

Παρ' ότι από τη δεκαετία του '30 η Άγκαθα Κρίστι είχε εκμυστηρευτεί στο ημερολόγιό της ότι θεωρούσε «ανυπόφορο» τον Πουαρό, η τεράστια επιτυχία του Βέλγου ντετέκτιβ έκανε τους εκδότες της να την πιέζουν να γράφει κυρίως δικές του περιπέτειες. Έτσι εξηγείται γιατί η συγγραφέας δεν ασχολήθηκε όσο θα ήθελε με τη μισ Τζέιν Μαργκλ, την οποία συμπαθούσε ιδιαίτερως, η γεροντοκόρη-ντετέκτιβ πρωταγωνιστεί σε δώδεκα μυθιστορήματα και είκοσι διηγήματα. Μάλιστα, μετά την πρώτη της εμφάνιση στο Φόνος στο πρεσβυτέριο, θα περάσουν δώδεκα χρόνια ως την επόμενη ιστορία της με τίτλο Το πτώμα στη Βιβλιοθήκη (1942) [αφού η συλλογή με τίτλο Δεκατρία προβλήματα (1932) ήταν στην πραγματικότητα οι ιστορίες του The Tuesday Night Club διορθωμένες και δουλεμένες ξανά].

Στα πενήντα χρόνια που μεσολάβησαν από την πρώτη εμφάνισή της μέχρι την τελευταία περιπέτειά της με τίτλο Sleeping Murder (η οποία γράφτηκε το 1940 αλλά κυκλοφόρησε το 1976), η μισ Μαργκλ δε γέρασε ούτε μία μέρα· παρέμεινε μεταξύ εξήντα πέντε και εβδομήντα ετών, και μόνιμη κάτοικος του Σεντ Μέρι Μιντ, ενός φανταστικού γραφικού χωριού στα νότια του Λονδίνου. Ο ανιψιός της, Ρέιμοντ Γουέστ, σχολίαζε κάποια στιγμή ότι το χωριουδάκι τού θύμιζε «λίμνη με στάσιμα νερά», αφού η μόνη διασκέδαση των κατοίκων του ήταν η παρακολούθηση των γειτόνων και το κουτσομπολιό. Εντούτοις, αν κρίνουμε από τις υποθέσεις που εξιχνίασε η μισ Μαργκλ στη διάρκεια της καριέρας της, το ποσοστό των φόνων που διαπράτ-

τονταν στο Σεντ Μέρι Μιντ θα πρέπει να ξεπερνούσε το Σικάγο της ποτοαπαγόρευσης – αναλογικά ομιλώντας.

Η μισ Μαρπλ μπορεί να μη γέρασε και να μην άλλαξε εμφάνιση, αλλά, όπως συμβαίνει συχνά με τους λογοτεχνικούς ήρωες, εξελίχθηκε σαν προσωπικότητα. Στο Φόνος στο πρεσβυτέριο γνωρίζουμε μια ψηλή, λεπτή, κάπως εύθραυστη ηλικιωμένη κυρία, με πυκνά, λευκά μαλλιά, γαλάζια, αστραφτερά μάτια και ροδαλό, ρυτιδωμένο πρόσωπο. Οι άλλοι χαρακτήρες τη θεωρούν αντιπαθητική λόγω της περιέργειας και της αδιακρισίας της, και ο εφημέριος τη χαρακτηρίζει επικίνδυνη. Ωστόσο, στις επόμενες ιστορίες η Άγκαθα Κρίστι επεξεργάστηκε αρκετά την ηρωίδα της και τη μεταμόρφωσε σε μια πιο σύγχρονη και καλοσυνάτη ηλικιωμένη κυρία.

Το παράδοξο είναι ότι η Κρίστι, μια γυναίκα που υπήρξε γέννημα θρέμμα της βικτοριανής Αγγλίας με τους αυστηρούς ταξικούς και ηθικούς κώδικες, κατάφερε να δημιουργήσει μια περσόνα η οποία στην εποχή μας, μετά από πολλά χρόνια απαξίωσης, θεωρείται από πολλούς μελετητές του αστυνομικού είδους ως πρωτοφεμινιστικό σύμβολο. Τι σημαίνει όμως αυτό;

Κατ' αρχάς, δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ ότι αυτό που γοητεύει τον αναγνώστη ενός αστυνομικού αφηγήματος είναι το απρόοπτο, η ανατροπή μιας δεδομένης τάξης πραγμάτων και καταστάσεων. Και ποια μπορεί να είναι μεγαλύτερη ανατροπή από την αθώα εκ πρώτης όψεως και αφελή γηραιά κυρία, η οποία υποκαθιστά στην εξιχνίαση των εγκλημάτων τους ιδιοφυείς αριστοκράτες ιδιωτικούς ντετέκτιβ; Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι ενώ στις ΗΠΑ η αστυνομική μυθοπλασία αποκτά όλο μεγαλύτερη δράση και κινητικότητα, στην αγγλική σχολή του Μεσοπολέμου –τον επονομαζόμενο Χρυσό Αιώνα της αστυνομικής λογοτεχνίας– το έγκλημα διαπράττεται σε γραφικά χωριά, αριστοκρατικές επαύλεις και πρεσβυτέρια, όπου η ανακάλυψη του δολοφόνου δεν απαιτεί καταδιώξεις με αυτοκίνητα αλλά παρατηρητικότητα, ελεύθερο χρόνο και ανταλλαγή πληροφοριών υπό μορφή αθώων ή λιγότερο αθώων κουτσομπολιών.

Η Άγκαθα Κρίστι, διαπιστώνοντας πιθανότατα την οπισθοδρόμη-

ση που σήμαινε η επιστροφή στα παλαιότερα φυλετικά στερεότυπα μετά το τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, τελειοποίησε τον ρόλο της ηλικιωμένης γυναίκας η οποία επωφελείται από τα κλισέ με τα οποία τη βλέπει ο περίγυρός της και όλος ο κόσμος. Οι γυναίκες όταν γερνούν γίνονται αόρατες κι αυτό ακριβώς μπορεί να τις κάνει τόσο ικανές στην εξιχνίαση. Μια άποψη αρκετά ανατρεπτική για την εποχή της, αλλά και για τη σημερινή εποχή: η ερασιτέχνης ντετέκτιβ δε χρειάζεται ψηλοτάκουνες γόβες και περίστροφο για να συλλάβει έναν δολοφόνο· τα δικά της όπλα είναι η παρατηρητικότητα, η λογική ανάλυση, η ανάμνηση όσων έχει δει και έχει βιώσει στη ζωή της. Ή όπως περιέγραψε τη μισ Μαργκλ η συγγραφέας της: «Είχε μακροχρόνια εμπειρία στο να επισημαίνει το κακό, να φαντάζεται το κακό, να υποψιάζεται το κακό και να σπεύδει να πολεμήσει το κακό».

Μια άλλη ενδιαφέρουσα πλευρά της ηρωίδας είναι ότι η δημιουργός της δεν απέδιδε το ταλέντο της στην υποτιθέμενη «γυναικεία διαίσθηση». Η Κρίστι έβαλε μάλιστα έναν άλλον ήρωά της, τον sir Χένρι Κλίδερινγκ, συνταξιούχο επιθεωρητή της Σκότλαντ Γιαρντ, να λέει: «[Η μισ Μαργκλ] αποδίδει την επιτυχία της στις εξειδικευμένες γνώσεις της», αφού όλα όσα συνέβαιναν στο μικρό Σεντ Μέρι Μιντ δε διέφεραν πολύ απ' όσα συνέβαιναν στον μεγάλο κόσμο. Το έγκλημα, φαίνεται ότι πίστευε η συγγραφέας, διαπράττεται, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, για τους ίδιους πανάρχαιους λόγους, με τα ίδια παμπάλαια κίνητρα. Και το Σεντ Μέρι Μιντ γίνεται μια μεταφορά για το κακό που ελλοχεύει σε κάθε γωνιά του πλανήτη, όσο απομακρυσμένα κι αν είναι.

Στα μυθιστορήματα της Κρίστι, και στις περιπέτειες της μισ Μαργκλ, όλοι οι χαρακτήρες είναι ύποπτοι. Κανείς δε βρίσκεται στο απυρόβλητο, κανείς δεν είναι αθώος αν αυτό δεν αποδειχτεί με αδιάσειστα στοιχεία. Όλοι είναι εν δυνάμει δολοφόνοι που περιφέρονται στα πιο ασφαλή κι ακίνδυνα μέρη: σε επαύλεις και πρεσβυτέρια, μαγευτικούς κήπους και θέρετρα της Καραιβικής. Και όλοι αυτοί οι πιθανοί δολοφόνοι δε διστάζουν να μιλήσουν σε μια αφελή, ακίνδυνη

ηλικιωμένη και να της πουν πράγματα που ποτέ δε θα έλεγαν σ' έναν «κανονικό» ντετέκτιβ, επαγγελματία ή ερασιτέχνη. Εδώ θα λέγαμε ότι η Άγκαθα Κρίστι παίζει ένα διπλό παιχνίδι: χρησιμοποιεί τα παραδοσιακά γυναικεία στερεότυπα –τη σχεδόν αστεία γριά γεροντοκόρη– για να τα τσαλακώσει και να τα ανατρέψει.

Ενώ λοιπόν ο Ηρακλής Πουαρό μοιάζει ο πιο πιθανός και άξιος απόγονος του Σέρλοκ Χολμς από τη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα και μετά –συνοδευόμενος κι αυτός από έναν αφελή στενό φίλο που παίζει συνήθως τον ρόλο του αφηγητή–, το ίδιο ισχύει και για την τελείως διαφορετική μισ Τζέιν Μαρπλ: βρίσκεται πάντοτε ένα βήμα πριν από τον αναγνώστη, διαθέτει οξύτατη επαγωγική λογική και προσέχει ασήμαντες λεπτομέρειες από τις οποίες εξάγει απροσδόκητα συμπεράσματα.

Γύρω από τη μισ Μαρπλ, η συγγραφέας έστησε έναν ολόκληρο θίασο ηρώων οι οποίοι επανέρχονται από τη μία ιστορία στην άλλη. Είναι ο γιατρός Χέιντοκ, ο γείτονάς της ο οποίος εκτελεί χρέη ιατροδικαστή και τρέφει τεράστια εκτίμηση για την ηλικιωμένη ντετέκτιβ. Στο διήγημα *The Case of the Cateraker*, για να βοηθήσει στην ανάρρωση της μισ Μαρπλ από βαριά ίωση, της γράφει μια εντελώς ασυνήθιστη συνταγή: ένα μικρό whodunit που διαδραματίζεται στο Σεντ Μέρι Μιντ με οικεία πρόσωπα ελαφρώς παραλλαγμένα. Η επίλυσή του κάνει τη μισ Μαρπλ περδίκι!

Άλλο οικείο πρόσωπο είναι ο συνταγματάρχης Μέλτσετ, ο οποίος αρχικά διαμαρτύρεται για τον υπερβολικό αριθμό γυναικών στο Σεντ Μέρι Μιντ, σύντομα όμως εξελίσσεται σε πιστό θαυμαστή της μισ Μαρπλ. Ως αστυνομικός διοικητής της κομητείας Ντάουνσαϊρ, στην οποία ανήκει το Σεντ Μέρι Μιντ, θα συνεργαστεί στενά μαζί της σε πολλές υποθέσεις, παρά τον οξύθυμο χαρακτήρα του που έρχεται σε αντίθεση με τη δική της αδιάλλακτη ψυχραιμία και ευγένεια. Βοηθός του Μέλτσετ είναι ο επιθεωρητής Σλακ, ο οποίος θα κάνει επίσης το ντεμπούτο του στο Φόνος στο πρεσβυτέριο, διαπράττοντας το λάθος να στομπάρει την ηλικιωμένη ντετέκτιβ. Και αυτός θα αλλάξει άποψη όταν διαπιστώσει την αποτελεσματικότητα των μεθό-

δων της. Τέλος, ο μοναδικός άνδρας που μοιάζει να έχει γοητεύσει με την εμφάνισή του τη μισ Μαργκλ είναι ο νεαρός επιθεωρητής της Σκότλαντ Γιαντ Ντέρμοτ Κράντοκ, ο βαφτισμιός του συνταξιούχου επιθεωρητή sir Χένρι Κλίδερινγκ. Αυτός ο τελευταίος παρεμβαίνει υπέρ της μισ Μαργκλ κάθε φορά που κάποιος δύσπιστος νεαρός από την τοπική αστυνομία θέλει να της απαγορέψει την πρόσβαση στον τόπο του εγκλήματος.

Σε μερικές ιστορίες της μισ Μαργκλ εμφανίζεται ο ανιψιός της Ρέιμοντ Γουέστ, επιτυχημένος συγγραφέας ακατανόητων μοντέρνων μυθιστορημάτων, ο οποίος υπερεκτιμά τον εαυτό του και υποτιμά τη θεία του. Παρ' ότι η μισ Μαργκλ μοιάζει ανεξάρτητη οικονομικά, ο Ρέιμοντ τη βοηθάει από τη δεκαετία του '60 και μετά, τη στέλνει μάλιστα με δικά του έξοδα να αναρρώσει από πνευμονία σ' ένα θέρετρο στη νήσο Σεντ Ονορέ της Καραϊβικής [όπου εκείνη θα βρεθεί ξανά μπροστά σ' ένα πτώμα!] Ο Ρέιμοντ πείθει τη θεία του να διαβάσει Ντάσιελ Χάμετ, συστήνοντάς τον ως τον κορυφαίο της «σκληρής» μυθοπλασίας. Η μισ Μαργκλ, στο 4.50 Paddington, διαβάζει τη συλλογή διηγημάτων του Αμερικανού συγγραφέα Μια γυναίκα στο σκοτάδι, αλλά δεν ενθουσιάζεται καθόλου. Είναι ο τρόπος της dame Άγκαθα να ανταποδώσει τις επικρίσεις που έχουν δεχτεί τα βιβλία της από την άλλη μεριά του ωκεανού.

Η Άγκαθα Κρίστι έγραψε την τελευταία ιστορία της μισ Μαργκλ το 1940, όπως έκανε και με την τελευταία υπόθεση του Πουαρό, φεβουμένη ότι μπορεί να σκοτωνόταν στους βομβαρδισμούς. Ανέθεσε στην κόρη της Ρόζαλιντ και στον δεύτερο σύζυγό της Μαξ Μαλόουαν να φυλάξουν τις ιστορίες σε δύο διαφορετικά χρηματοκιβώτια και να επιτρέψουν την έκδοσή τους μετά τον θάνατό της. Κι ενώ ο Πουαρό πεθαίνει σε αυτή την τελευταία ιστορία, υπέργηρος και άρρωστος, η μισ Μαργκλ ξεδιαλύνει μια ιδιαίτερος πολύπλοκη ιστορία με ρίζες στο απώτατο παρελθόν. Μοιάζει πιθανόν ότι η συγγραφέας δε θέλησε να «σκοτώσει» την ηρωίδα της, κι αυτό αφήνει στους φανατικούς αναγνώστες της τη δυνατότητα να φαντάζονται τη γηραιά ντετέκτιβ να ζει ακόμα στο Σεντ Μέρι Μιντ, να ασχολείται με

τον κήπο της, το πλέξιμο και την παρατήρηση πουλιών. Και φυσικά να επιδιώκει την απόδοση δικαιοσύνης και την πάταξη του κακού, να παίζει το ρόλο της Νέμεσης, όπως στο ομώνυμο μυθιστόρημα του 1971.

«Ειλικρινά δεν μπορώ να καταλάβω το νόημα αυτού που λέτε», είπε η Κλοτίλντ, κοιτάζοντάς την. «Πόσο περίεργο κι ασυνήθιστο άτομο είστε. Τι είδους γυναίκα είστε; Γιατί μιλάτε έτσι; Ποια είστε;»

«Ένα από τα ονόματά μου είναι Νέμεσις», είπε η μίς Μαρπλ.

«Νέμεσις; Τι σημαίνει αυτό;»

«Νομίζω ότι ξέρετε», είπε η μίς Μαρπλ. «Είστε πολύ μορφωμένη γυναίκα. Η Νέμεσις μπορεί να αργοπορεί πολύ μερικές φορές, αλλά έρχεται στο τέλος».

Χίλντα Παπαδημητρίου

Βιβλιογραφία

Άγκαθα Κρίστι, *Η Αυτοβιογραφία μου*, Λυχνάρι, 2002 (μτφρ. Χίλντα Παπαδημητρίου).

Anne Hart, *The Life and Times of Miss Marple*, Dodd Mead, 1985.

Warren Chernaik, Martin Swales & Robert Vilain, *The Art of Detective Fiction*, Palgrave Macmillan, 2000.

Marion Shaw & Sabine Vanacker, *Reflecting on Miss Marple*, Routledge, 1991.

Όλες οι ιστορίες της μίς Τζέιν Μαρπλ.

Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου

Μις Μαρπλ

Ηλικιωμένη κάτοικος του Σεντ Μέρι Μιντ που δεν παντρεύτηκε ποτέ. Ιδιαίτερα οξυδερκής και με ισχυρή συνδυαστική ικανότητα, γνωρίζει σε βάθος την ανθρώπινη φύση και φημίζεται για τους παραλληλισμούς που κάνει μεταξύ των γεγονότων των εγκληματικών υποθέσεων και των συμβάντων του χωριού.

Λέοναρντ Κλέμεντ

Ο εφημέριος του χωριού. Ένας καλόπιστος άνθρωπος που όλοι τον αποκαλούν «αφελή», ωστόσο αποδεικνύεται ιδιαίτερα αποτελεσματικός ως ερασιτέχνης ντετέκτιβ, ειδικά σε συνεργασία με τη μις Μαρπλ.

Γκριζέλντα Κλέμεντ

Νέα και ωραία σύζυγος του εφημέριου, κρατά τα δικά της μυστικά σχετικά με το παρελθόν της, ωστόσο είναι πιστή συνοδοιπόρος και αφοσιωμένη σύζυγος, αν και ίσως όχι παραδειγματική νοικοκυρά.

Συνταγματάρχης Πρόδερο

Ιδιαίτερα αντιπαθής σε όλους σχεδόν τους κατοίκους του χωριού για τους απολυταρχικούς, άσπλαχνους τρόπους του και την εγωπαθή συμπεριφορά του. Σίγουρα κάθε άνθρωπος στο Σεντ Μέρι Μιντ θα είχε τους λόγους του να θέλει να μην υπάρχει ο συνταγματάρχης.

Ανν Πρόδερο

Δεύτερη, νεότερη σύζυγος του συνταγματάρχη. Αν και προσπαθεί να κρατήσει τη θέση της, έχει δυστυχήσει στον γάμο της και ψάχνει διεξόδους. Είναι αρκετά αγαπητή στο Σεντ Μέρι Μιντ.

Λέτις Πρόδερο

Κόρη του συνταγματάρχη από πρώτο γάμο. Απεχθάνεται τη μητριά της και δεν έχει καλή σχέση με τον πατέρα της. Εσκεμμένα δίνει την εντύπωση της αφηρημένης νεαρής για να κρύψει την έξυπνη προσωπικότητά της.

Λόρενς Ρέντινγκ

Νέος και ωραίος καλλιτέχνης που αναστατώνει το χωριό διχάζοντας τις γνώμες. Συγκρούεται με τον συνταγματάρχη όταν γίνεται γνωστό ότι η Λέτις ποζάρει με το μαγιό, ωστόσο ο ρόλος του Λόρενς στην οικογένεια Πρόδερο είναι διαφορετικός από ό,τι φαίνεται.

Δρ Στόουν

Συστήνεται ως διάσημος αρχαιολόγος που πραγματοποιεί ανασκαφές σε έναν τύμβο στην ιδιοκτησία του συνταγματάρχη Πρόδερο, όμως ο στόχος του δεν είναι σίγουρα η ανακάλυψη νεολιθικών ταφικών μνημείων.

Κυρία Λεστρέιντζ

Μυστηριώδης κοσμοπολίτισσα που επέλεξε να έρθει να μείνει στο Σεντ Μέρι Μιντ γιατί το παρελθόν της τη συνδέει με κάποιους από τους κατοίκους του.

Υπεφημέριος Χόουζ

Νεαρός με αλλόκοτη συμπεριφορά, κρύβει ένα ένοχο μυστικό το οποίο παραλίγο να αποδειχτεί μοιραίο για τη ζωή του.

Επιθεωρητής Σλακ

Ακούραστος άνθρωπος της δράσης και κάπως επιθετικός ως ανακριτής, τείνει να βγάλει εύκολα συμπεράσματα για τους πιθανούς ενόχους. Δεν έχει σε καμία εκτίμηση τις ικανότητες της μισ Μαρπλ.

Συνταγματάρχης Μέλτσετ

Διοικητής της αστυνομίας της κομητείας και φίλος του εφημέριου. Είναι ο επικεφαλής των ερευνών και αρχικά δυσπιστεί ως προς την κρίση της μισ Μαρπλ, την οποία αργότερα αναγκάζεται να παραδεχτεί.

Δυσκολεύομαι να αποφασίσω από πού ακριβώς πρέπει να ξεκινήσω αυτή την ιστορία, μα επέλεξα μια Τετάρτη, την ώρα του μεσημεριανού στο πρεσβυτέριο. Παρόλο που η συζήτηση ήταν ως επί το πλείστον άσχετη με το προκείμενο, περιείχε ένα δυο χαρακτηριστικά συμβάντα που επηρέασαν τις μετέπειτα εξελίξεις.

Μόλις είχα κόψει το βραστό βοδινό (ιδιαίτερα σκληρό, παρεμπιπτόντως) και όταν πήρα ξανά τη θέση μου παρατήρησα, με πνεύμα τελείως αταίριαστο με την περιβολή μου, πως όποιος δολοφονούσε τον συνταγματάρχη Πρόδερο θα έκανε μεγάλη χάρη στον κόσμο γενικότερα.

Ο νεαρός ανιψιός μου Ντένις είπε αμέσως:

«Θα το χρησιμοποιήσουν εναντίον σου αυτό όταν βρουν τον παλιόφιλο μέσα στα αίματα. Η Μαίρη θα καταθέσει, έτσι δεν είναι, Μαίρη; Και θα περιγράψει πόσο εκδικητικά κράδαινες το κουζινομάχαιρο».

Η Μαίρη, η οποία εργάζεται ως υπηρέτρια στο πρεσβυτέριο ως το πρώτο βήμα προς καλύτερα πράγματα και υψηλότερους μισθούς, είπε απλώς με δυνατή, επαγγελματική φωνή: «Τα λαχανικά σας», και του πέταξε εριστικά ένα ραγισμένο πιάτο.

Η σύζυγός μου είπε με συμπνετική φωνή: «Έχει γίνει *πολύ* κουραστικός;»

Δεν απάντησα αμέσως, γιατί η Μαίρη, έχοντας αφήσει τα λαχα-

νικά στο τραπέζι με έναν βρόντο, έχωνε κάτω από τη μύτη μου μια πιατέλα με ιδιαίτερα νωπά και δυσάρεστα κρεατοπιτάκια. Είπα «Όχι, ευχαριστώ», κι εκείνη άφησε την πιατέλα στο τραπέζι με μια κλαγγή και βγήκε από το δωμάτιο.

«Κρίμα που είμαι τόσο κακή νοικοκυρά», είπε η σύζυγός μου με μια απόχρωση γνήσιας λύπης στη φωνή.

Τείνω να συμφωνήσω μαζί της. Η σύζυγός μου ονομάζεται Γκριζέλντα – απόλυτα ταιριαστό όνομα για τη σύζυγο ενός ιερωμένου. Είναι, όμως, το μόνο ταιριαστό χαρακτηριστικό της. Η Γκριζέλντα δεν είναι καθόλου πειθήνιος άνθρωπος.

Ανέκαθεν ήμουν της γνώμης ότι οι κληρικοί δεν πρέπει να παντρεύονται. Παραμένει μυστήριο για μένα ο λόγος για τον οποίο ζήτησα από την Γκριζέλντα να με παντρευτεί είκοσι τέσσερις ώρες μετά τη στιγμή που γνωριστήκαμε. Πάντα υποστήριζα ότι ο γάμος είναι μια σοβαρή υπόθεση, με την οποία πρέπει να εμπλακεί κανείς μετά από μακρά σκέψη και μελέτη, και το σημαντικότερο ζήτημα είναι να ταιριάζουν τα γούστα και οι προτιμήσεις.

Η Γκριζέλντα είναι σχεδόν είκοσι χρόνια νεότερή μου. Είναι εξαιρετικά όμορφη και παντελώς ανίκανη να πάρει οτιδήποτε στα σοβαρά. Είναι ανίκανη από κάθε άποψη, και η ζωή μαζί της είναι ιδιαίτερα κουραστική. Αντιμετωπίζει την ενορία σαν μια τεράστια φάρσα που έχει στηθεί για τη διασκέδασή της. Επιχείρησα να διαμορφώσω το μυαλό της και απέτυχα. Είμαι πιο πεπεισμένος από ποτέ ότι η αγαμία είναι ό,τι καλύτερο για τον κλήρο. Πολλές φορές το έχω υπονοήσει στην Γκριζέλντα, μα εκείνη απλώς γελάει.

«Καλή μου», είπα, «γιατί δεν προσπαθείς να είσαι λίγο πιο επιμελής;»

«Το κάνω καμιά φορά», είπε η Γκριζέλντα. «Γενικότερα, όμως, νομίζω ότι τα πράγματα πάνε χειρότερα όταν προσπαθώ. Προφανώς δεν είμαι νοικοκυρά εκ φύσεως. Μου φαίνεται καλύτερο να αφήνω τα πάντα στη Μαίρη κι απλώς να το πάρω απόφαση ότι θα βιώσω άβολα και θα τρώω απαίσια πράγματα».

«Και ο σύζυγός σου, καλή μου;» είπα επικριτικά και στη συνέ-

χεια ακολούθησα το παράδειγμα του διαβόλου που αναφέρει τις Γραφές για δικούς του σκοπούς και πρόσθεσα: «*Είναι άγρυπνη για τα ζητήματα του σπιτικού της...*»

«Σκέψου πόσο τυχερός είσαι που δε σε κατασπάραξαν τα λιοντάρια», έσπευσε να με διακόψει η Γκριζέλντα. «Η που δε σε έκαψαν στην πυρά. Στην πραγματικότητα, δεν πρέπει να κάνουμε θέμα το κακό φαγητό, τη σκόνη και τις ψόφιες σφήκες. Πες μου κι άλλα για τον συνταγματάρχη Πρόδερο. Όπως και να 'χει, οι πρωτοχριστιανοί ήταν τυχεροί που δεν είχαν επιτρόπους».

«Τον ψωροφαντασμένο γέρο», είπε ο Ντένις. «Δεν είναι να απορεί κανείς που η πρώτη του γυναίκα τον παράτησε».

«Δεν ξέρω τι άλλο θα μπορούσε να κάνει», είπε η σύζυγός μου.

«Γκριζέλντα», είπα έντονα, «δε σου επιτρέπω να μιλάς έτσι».

«Καλέ μου», είπε στοργικά η γυναίκα μου. «Μίλησέ μου γι' αυτόν. Ποιο ήταν το πρόβλημα; Ήταν ο κύριος Χόουζ, που νεύει, κουνάει το κεφάλι και σταυροκοπιέται κάθε τρεις και λίγο;»

Ο Χόουζ είναι ο καινούργιος υπεφημέριος. Δεν έχει κλείσει ούτε έναν μήνα κοντά μας. Είναι τυπολάτρης και νηστεύει κάθε Παρασκευή. Ο συνταγματάρχης Πρόδερο αντιτάσσεται σφόδρα σε οποιασδήποτε μορφής τελετουργικό.

«Αυτή τη φορά, όχι. Βέβαια το έθιξε κι αυτό παρεμπιπτόντως. Το όλο πρόβλημα προέκυψε από ένα αναθεματισμένο χαρτονόμισμα, από μια λίρα της κυρίας Πράις Ράιντλι».

Η κυρία Πράις Ράιντλι είναι ένα αφοσιωμένο μέλος του ποιμνίου. Σήμερα ήρθε στην πρωινή λειτουργία γιατί έκλεινε ένας χρόνος από τον θάνατο του γιου της, κι όταν βγήκε ο δίσκος έριξε ένα χαρτονόμισμα μιας λίρας. Αργότερα, όταν αναρτήσαμε το ποσό που συγκεντρώθηκε κι εκείνη το διάβασε, προσβλήθηκε γιατί πρόσεξε ότι η μεγαλύτερη προσφορά που αναφερόταν ήταν ένα χαρτονόμισμα των δέκα σελινιών.

Ήρθε να μου κάνει παράπονα κι εγώ απάντησα, πολύ λογικά, ότι μάλλον έκανε κάποιο λάθος.

«Κανείς μας δεν είναι πια στην πρώτη νιότη του», είπα προσπα-

θώντας να αποφύγω το θέμα με λεπτότητα. «Και πληρώνουμε το τίμημα της προχωρημένης ηλικίας».

Περιέργως πώς, τα λόγια μου έδειξαν να την εξάπτουν περισσότερο. Είπε ότι το θέμα φαινόταν πολύ παράξενο και ότι εκπλησσοόταν που δεν είχα κι εγώ την ίδια γνώμη. Έκανε μια δραματική έξοδο και πιστεύω πως μετέφερε το πρόβλημά της στον συνταγματάρχη Πρόδρομο. Ο Πρόδρομο είναι από τους ανθρώπους που χαιρόνται να κάνουν φασαρία για το καθετί. Κι έκανε φασαρία. Ήταν κρίμα που την έκανε Τετάρτη. Κάθε Τετάρτη πρωί διδάσκω στο ημερήσιο σχολείο της εκκλησίας, μια διαδικασία που μου προκαλεί ιδιαίτερη νευρική κατάσταση και μου δημιουργεί μια αναστάτωση που διαρκεί για την υπόλοιπη μέρα.

«Κάπως πρέπει να διασκεδάσει κι αυτός», είπε η σύζυγός μου, σαν να ήθελε να συνοψίσει την κατάσταση αντικειμενικά. «Κανείς δεν τον τριγουρίζει, δεν τον αποκαλεί αγαπητό εφημέριο, δεν του κεντά απαίσιες παντόφλες, ούτε του κάνει δώρα τα Χριστούγεννα. Η γυναίκα του και η κόρη του τον έχουν σκυλοβαρεθεί. Μάλλον χαιρέται όταν νιώθει σημαντικός κάπου».

«Δεν ήταν ανάγκη να γίνει δυσάρεστος όμως», είπα κάπως έντονα. «Δε νομίζω ότι κατάλαβε πλήρως τις επιπτώσεις των λεγομένων του. Θέλει να ελέγξει όλα τα βιβλία της Εκκλησίας για την περίπτωση υπεξαίρεσης – αυτή τη λέξη χρησιμοποίησε. Υπεξαίρεση! Με υποπεύεται για κατάχρηση των κεφαλαίων της Εκκλησίας;»

«Κανείς δε θα σε υποπευόταν για τίποτα, καλέ μου», είπε η Γκριζέλντα. «Είσαι τόσο διάφανα υπεράνω υποψίας, ώστε θα ήταν πραγματικά μια θαυμάσια ευκαιρία. Μακάρι να υπεξαιρούσες τα κεφάλαια των ιεραποστόλων – ανέκαθεν τους απεχθανόμουν!»

Ετοιμαζόμουν να την επιπλήξω γι' αυτή τη δήλωση, μα εκείνη τη στιγμή μπήκε η Μαίρη με ένα σχεδόν άβραστο ρυζόγαλο. Διαμαρτυρήθηκα λιγάκι, μα η Γκριζέλντα είπε ότι οι Ιάπωνες τρώνε πάντα σχεδόν άβραστο ρύζι και γι' αυτό έχουν εξαιρετικό μυαλό.

«Τολμώ να πω», είπε, «ότι αν έτρωγες ένα τέτοιο ρυζόγαλο κάθε μέρα ως την Κυριακή, θα έβγαζες ένα θαυμάσιο κήρυγμα».

«Θεός φυλάξοι», είπα ριγώντας. «Αύριο το βράδυ θα έρθει ο Πρόδερο για να ελέγξουμε τα βιβλία μαζί», συνέχισα. «Σήμερα πρέπει να τελειώσω τον λόγο που ετοιμάζω για την Ανδρική Κοινότητα της Εκκλησίας της Αγγλίας. Πήγα να ψάξω μια παραπομπή και με απορρόφησε τόσο πολύ το έργο του εφημέριου Σίρλεϊ, ώστε δεν προχώρησα τόσο όσο θα ήθελα. Τι θα κάνεις το απόγευμα, Γκριζέλντα;»

«Το καθήκον μου», είπε η Γκριζέλντα. «Το καθήκον μου ως σύζυγου του εφημέριου. Τσάι και σκάνδαλα στις τέσσερις και μισή».

«Ποιος θα έρθει;»

Η Γκριζέλντα άρχισε να μετρά στα δάχτυλα και το πρόσωπό της έλαμψε από αρετή.

«Η κυρία Πράις Ράιντλι, η δεσποινίς Γουέδερμπερι, η δεσποινίς Χάρτνελ και αυτή η φοβερή μίς Μαρπλ».

«Εγώ τη συμπαθώ αρκετά τη μίς Μαρπλ», είπα. «Τουλάχιστον έχει αίσθηση του χιούμορ».

«Είναι η χειρότερη αλεπού στο χωριό», είπε η Γκριζέλντα. «Ξέρει πάντα τι συμβαίνει, ως και το παραμικρό, και βγάζει πάντα τα χειρότερα συμπεράσματα».

Η Γκριζέλντα, όπως είπα, είναι πολύ νεότερη από εμένα. Στη δική μου ηλικία ξέρει κανείς ότι τα χειρότερα είναι συνήθως αληθινά.

«*Εμένα*, πάντως, μη με περιμένεις για τσάι», είπε ο Ντένις.

«Αγροίκε!» είπε η Γκριζέλντα.

«Ναι, αλλά ξέρεις κάτι; Σήμερα *όντως* με κάλεσαν για τένις οι Πρόδερο».

«Αγροίκε!» ξαναείπε η Γκριζέλντα.

Ο Ντένις αποσύρθηκε με σύνεση και η Γκριζέλντα κι εγώ μπήκαμε μαζί στο γραφείο μου.

«Αναρωτιέμαι τι θα σερβίρουμε με το τσάι», είπε η Γκριζέλντα τη στιγμή που καθόταν στο τραπέζι μου. «Μάλλον δρα Στόουν και δεσποινίδα Κραμ, και ίσως κυρία Λεστρέιντζ. Επ' ευκαιρία, χθες πέρασα να τη δω, μα έλειπε. Ναι, είμαι σίγουρη ότι θα έχουμε την κυρία Λεστρέιντζ στο τσάι. Δεν είναι πολύ μυστηριώδες; Έφτασε

τόσο ξαφνικά, έπιασε σπίτι εδώ κάτω και τελικά βγαίνει σπάνια. Μου θυμίζει αστυνομική ιστορία. *Ποια ήταν εκείνη η μυστηριώδης γυναίκα με το όμορφο, χλωμό πρόσωπο; Ποια ιστορία έκρυβε το παρελθόν της; Κανείς δεν ήξερε. Είχε γύρω της κάτι ανεπαίσθητα δυσοίωνο.* Νομίζω ότι ο δρ Χέιντοκ ξέρει κάποια πράγματα γι' αυτήν».

«Γκριζέλντα, διαβάξεις πάρα πολλά αστυνομικά μυθιστορήματα», παρατήρησα ήπια.

«Ενώ εσύ;» αποκρίθηκε. «Τις προάλλες, όταν ήσουν εδώ μέσα κι έγραφε ένα κήρυγμα, έφαγα τον κόσμο για να βρω το Σημάδι στα σκαλιά. Και στο τέλος μπήκα να σε ρωτήσω αν το είχες δει πουθενά, και τι βρήκα;»

Είχα τη λεπτότητα να κοκκινίσω.

«Κατά τύχη το έπιασα. Έπεσε το μάτι μου σε μια τυχαία πρόταση και...»

«Τις ξέρω αυτές τις τυχαίες προτάσεις», είπε η Γκριζέλντα. Απήγγειλε εντυπωσιακά: «*Και τότε συνέβη κάτι πολύ περίεργο, η Γκριζέλντα σηκώθηκε, διέσχισε το δωμάτιο και φίλησε τρυφερά τον ηλικιωμένο σύζυγό της.*»

Έκανε τα λόγια της πράξη.

«Τόσο περίεργο είναι αυτό;» θέλησα να μάθω.

«Φυσικά», είπε η Γκριζέλντα. «Δεν καταλαβαίνεις, Λεν, ότι θα μπορούσα να έχω παντρευτεί έναν υπουργό, έναν βαρόνο, έναν πλούσιο έμπορο, τρεις ανθυπολοχαγούς κι έναν ελκυστικό χαρτομοφάη, και ότι αντί γι' αυτούς διάλεξα εσένα; Δε σε εξέπληξε πάρα πολύ;»

«Εκείνο τον καιρό με εξέπληξε», απάντησα. «Αναρωτήθηκα πολλές φορές γιατί το έκανες.»

Η Γκριζέλντα γέλασε.

«Με έκανε να νιώθω δυνατή!» μουρμούρισε. «Οι άλλοι με θεωρούσαν υπέροχη και φυσικά θα ήταν πολύ ωραίο για εκείνους να έχουν εμένα. Εγώ, ωστόσο, είμαι όλα όσα εσύ αντιπαθείς και αποδοκιμάζεις, και παρ' όλα αυτά δεν μπόρεσες να μου αντισταθείς! Η ματαιοδοξία μου δεν άντεξε μπροστά σε αυτό. Είναι πολύ πιο

ωραίο να είσαι μια μυστική, απολαυστική αμαρτία για κάποιον παρά να καυχιέται που σε έχει. Σε κάνω να νιώθεις απίστευτα άβολα και σου σπάω τα νεύρα συνέχεια, και παρ' όλα αυτά είσαι τρελός για μένα. Είσαι τρελός για μένα, έτσι δεν είναι;»

«Σου έχω μεγάλη αδυναμία, καλή μου».

«Έλα τώρα, Λεν! Είσαι τρελός για μένα. Θυμάσαι εκείνη τη μέρα που έμεινα στην πόλη και σου έστειλα ένα τηλεγράφημα που δεν έλαβες ποτέ, επειδή η αδελφή της διευθύντριας του Ταχυδρομείου γεννούσε δίδυμα κι εκείνη ξέχασε να το στείλει; Θυμάσαι πώς έκανες; Ως και στη Σκότλαντ Γιαρντ τηλεφώνησες κι έκανες τρομερή φασαρία».

Ορισμένα πράγματα δε μας αρέσει να μας τα θυμίζουν. Πράγματι, στην εν λόγω περίπτωση είχα φερθεί περιέργως εντελώς ανόητα.

«Αν δε σε πειράζει, καλή μου, θα ήθελα να συνεχίσω το κήρυγμα για την Ανδρική Κοινότητα της Εκκλησίας της Αγγλίας», είπα.

Η Γκριζέλντα αναστέναξε με έντονη ενόχληση, μου ανακάτεψε τα μαλλιά, τα ίσιωσε ξανά και είπε:

«Δε σου αξίζω. Αλήθεια το λέω. Θα τα φτιάξω με τον καλλιτέχνη. Αλήθεια, το εννοώ. Τότε να δεις τι σκάνδαλο θα ξεσπάσει στην ενορία».

«Δε λείπουν τα σκάνδαλα από την ενορία», είπα μαλακά.

Η Γκριζέλντα γέλασε, μου έστειλε ένα πεταχτό φιλί και βγήκε από την τζαμόπορτα.

*Αν κάποιος δολοφονούσε τον συνταγματάρχη Πρόδρομο,
θα έκανε μεγάλη χάρη στον κόσμο γενικότερα.*

Ο εφημέριος του Σεντ Μέρι Μιντ ξεστομίζει αστόχαστα αυτά τα λόγια στο τραπέζι, κραδαίνοντας ένα κουζινομάχαιρο. Λόγια που δεν ταιριάζουν σε ιερωμένο. Και θα τον φέρουν σε κάπως δύσκολη θέση όταν λίγο αργότερα ο συνταγματάρχης θα βρεθεί όντως δολοφονημένος μέσα στο πρεσβυτέριο!

Απ' ό,τι φαίνεται, όμως, όλο το φιλήσυχο, γραφικό χωριό θα ήθελε να έχει σκοτώσει αυτόν τον άνθρωπο. Ποιος θα μαντέψει τον δολοφόνο; Η Μις Μαρπλ, ασπρομάλλα, γλυκομίλητη και πονηρή σαν αλεπού, κάνει σ' αυτή την ιστορία την πρώτη της εμφάνιση αποδεικνύοντας πως... ο καλύτερος ντετέκτιβ είναι αυτός που ξέρει όλα τα κουτσομπολιά! Στο εξής, κανένας εγκληματίας –αλλά και κανένας αστυνομικός!– δε θα μπορέσει να κάνει ανενόχλητος τη δουλειά του...

2 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psychogios.gr

ISBN: 978-618-01-2819-2

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 22244

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ